

ตัวอย่างแถบข้อความ

ในที่สุดเสียงทุกอย่างก็หมดไป คงเหลือแต่เสียงลม เสียงฝนและเสียงกระแสน้ำ
กระทบผ่านต้นอ้อ ต้นแขมและรากลำพูที่ริมตลิ่ง ธรรมชาติยังคงสำแดงอำนาจอันมหัศจรรย์
โดยปราศจากการรบกวนจากมนุษย์

ใบความรู้เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (บทความ)
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความหรือข้อคิด ความคิดสำคัญของข้อความ หรือเรื่องที่อ่าน เป็นข้อความที่คลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ ไว้ทั้งหมด

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความที่สำคัญ และเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นหรือประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้ ถ้าตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกหมด หรือสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดียว ๆ ได้ โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ซึ่งในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคในใจความสำคัญเพียงประโยคเดียว หรืออย่างมากไม่เกิน 2 ประโยค

ใจความรอง หรือผลความ (พน-ละ-ความ) หมายถึง ใจความ หรือประโยคที่ขยายความประโยคใจความสำคัญ เป็นใจความสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น อาจเป็นการอธิบายให้รายละเอียด ให้คำจำกัดความ ยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ หรือแสดงเหตุผลอย่างถี่ถ้วน เพื่อสนับสนุนความคิด ส่วนที่มีใช้ใจความสำคัญ และมีใช้ใจความรอง แต่ช่วยขยายความให้มากขึ้น คือ รายละเอียด

หลักการจับใจความสำคัญ

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
๒. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ และเก็บใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๓. เรื่องที่อ่าน มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร
๔. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยภาษาของตนเอง

วิธีจับใจความสำคัญ

๑. พิจารณาทีละย่อหน้า หาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดออกได้ เช่น ตัวอย่าง สำนวนโวหาร อุปมาอุปไมย(การเปรียบเทียบ) ตัวเลข สถิติ ตลอดจนคำถามหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ
๓. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

การพิจารณาตำแหน่งใจความสำคัญ

๑. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นของย่อหน้า
๒. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลางของย่อหน้า
๓. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายของย่อหน้า
๔. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า

๕. ผู้อ่านสรุปขึ้นเองจากการอ่านทั้งย่อหน้า ในกรณีใจความสำคัญหรือความคิดสำคัญอาจอยู่รวมในความคิดย่อย ๆ โดยไม่มีความคิดที่เป็นประโยคหลัก

ตัวอย่าง

ใจความสำคัญอยู่ตอนต้นย่อหน้า

ความสมบูรณ์ของชีวิตมาจากความเข้าใจชีวิตเป็นพื้นฐาน คือเข้าใจธรรมชาติ เข้าใจความเป็นมนุษย์และความสัมพันธ์ที่เกื้อกูลกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ มีความรัก ความเมตตา ต่อเพื่อนมนุษย์ และธรรมชาติอย่างจริงใจ

ใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายย่อหน้า

ความเครียดทำให้เพิ่มฮอร์โมนอะดรีนาลีนในเลือด ทำให้หัวใจเต้นเร็ว เส้นเลือดบีบตัว กล้ามเนื้อแข็งตึง ระบบย่อยอาหารผิดปกติเกิดอาการปวดหัว ปวดท้อง ใจสั่น แข็งขาอ่อนแรง **ความเครียดจึงเป็น**

ตัวการให้แก่เร็ว

ใจความสำคัญอยู่ตอนกลางย่อหน้า

โดยทั่วไปผักที่ขายตามท้องตลาดส่วนใหญ่เกษตรกรมักใช้สารกำจัดศัตรูพืช หากไม่มีความรอบคอบในการใช้ จะทำให้เกิดสารตกค้าง ทำให้มีปัญหาต่อสุขภาพ ฉะนั้นเมื่อซื้อผักไปรับประทานจึงควรล้างผักด้วยน้ำหลาย ๆ ครั้ง เพราะจะช่วยกำจัดสารตกค้างไปได้บ้าง บางคนอาจแช่ผักโดยใช้น้ำ ผสมโซเดียมไบคาร์บอเนตก็ได้ แต่อาจทำให้วิตามินลดลง

ใจความสำคัญอยู่ทั้งตอนต้นและตอนท้ายย่อหน้า

การรักษาศิลปะเพื่อบังคับตนเองให้มีระเบียบวินัยในการกระทำทุกสิ่งทุกอย่าง เช่น เรามาอยู่วัด มาบวชขานหม่อมขาน ไม่ใช่ถือแต่ศีลแปดข้อเท่านั้น แต่เราต้องนึกว่าศีลนั้นคือความมีระเบียบ มีวินัย เราเดินอย่างมีระเบียบมีวินัย นั่งอย่างมีระเบียบ กินอย่างมีระเบียบ ทำอะไรก็ทำอย่างมีระเบียบนั้นเป็นคนที่มีศีล ถ้าเราไม่มีระเบียบก็ไม่มีศีล

ใจความสำคัญไม่ปรากฏในส่วนใด ต้องสรุปเอง

การเดิน การว่ายน้ำ การฝึกโยคะ การออกกำลังกายด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการหายใจลึก ๆ ล้วนมีส่วนทำให้สุขภาพแข็งแรง

ใจความสำคัญ คือ การทำให้สุขภาพแข็งแรงทำได้หลายวิธี

ใบงานเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (บทความ)
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทความ แล้วตอบคำถาม

รถม้า นับเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของเมืองลำปาง มีครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๘ โดยอพยพมาจากพระนครหลวงหลังจากที่เกิดมีรถยนต์วิ่งกันขวักไขว่ การใช้รถม้าในปัจจุบันของนครลำปางส่วนใหญ่ใช้เป็นพาหนะนำนักท่องเที่ยวชมรอบเมืองกับรถรับจ้าง และผู้ขับขี่เองก็ต้องมีใบอนุญาตขับขี่ด้วย ส่วนม้าต้องใช้วัสดุสีดำเป็นทาบั้งตาทั้งสองข้าง เพื่อไม่ให้ม้ามองเห็นสิ่งรอบข้าง ให้มองเห็นเพียงท้องถนนเท่านั้น

ใจความสำคัญของบทความนี้ คืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยใบงานเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (บทความ)
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ๗๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ใจความสำคัญคือ รถม้านั่งเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของเมืองลำปาง

แบบทดสอบเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (บทความ)
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม

๑. เมื่ออายุ ๕๐ ปีขึ้นไปกระดูกอ่อนที่หุ้มอยู่ที่ปลายกระดูกจะถูกทำลายมากขึ้น ในขณะที่การสร้าง
ทดแทนลดลง ทำให้กระดูกอ่อนที่หุ้มข้อบางลงเกิดเป็นแผลและไม่เรียบ ผลของการถูกทำลายที่กระดูกอ่อนที่
ข้อจะทำให้บริเวณเนื้อกระดูกซึ่งอยู่ด้านล่างขัดสีกัน เมื่อมีการเคลื่อนไหว ทำให้เกิดการอักเสบ ปวด และบวมที่
บริเวณข้อความสามารถในการเคลื่อนไหวไม่ว่าจะเป็นการยืน เดินหรือนั่งลดลง

ใจความสำคัญ คือ

.....
.....
.....

๒. การออกกำลังกายไม่ได้มีผลเฉพาะต่อกล้ามเนื้อเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อการทำงานของระบบสมอง
และระบบประสาทอีกด้วย มีงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยแพทย์ฮาร์วาร์ดพบข้อสนับสนุนยืนยันว่า ทุกครั้งที่มีการ
ออกกำลังกาย กล้ามเนื้อจะคลายตัวและหดตัว เช่น กล้ามเนื้อแขน กล้ามเนื้อขา จะมีการส่งสารเคมีที่ช่วย
ในการซ่อมแซมเสริมสร้างส่วนที่สึกหรอ โดยสารนี้จะออกจากกล้ามเนื้อและกระจายไปตามการไหลเวียนของ
โลหิตผ่านเข้าไปสู่สมอง ช่วยให้เซลล์ประสาทมีการแบ่งตัวหรือสร้างเส้นใยต่อเชื่อมโยงเครือข่ายทำให้กระแส
ประสาทเดินทางได้สะดวก จึงส่งผลดีต่อความสามารถในการเรียนรู้ การจดจำ หรือการพัฒนาความรู้
ความชำนาญต่าง ๆ ทำให้เกิดความฉลาด หากสมองใครมีสารชนิดนี้น้อย ความสามารถในการเรียนรู้จะต่ำ

ใจความสำคัญ คือ

.....
.....
.....

๓. ตั้งแต่ในสมัยโบราณขนมหวานของไทยส่วนใหญ่ประกอบด้วยแป้ง ทำจากข้าวเจ้าหรือข้าวเหนียว น้ำตาล
ทำจากมะพร้าวหรือตาลและกะทิ วัตถุดิบที่ใช้ทำของหวานดังกล่าวเป็นของที่มีอยู่มากมายในแต่ละท้องถิ่น
ทั่วประเทศ ขนมหวานของไทยยังหนีไม่พ้นส่วนผสมทั้ง ๓ ชนิดนี้ เช่น ขนมเปียกปูน ขนมใส่ไส้ ขนมถ้วย
ขนมครองแครง ฯลฯ ขนมบางชนิดมีการดัดแปลงแต่งเติมด้วยส่วนผสมอื่น ๆ ที่ทำได้ในพื้นที่บ้าน เช่น

ข้าวต้มผัด ตะโก้เผือก ขนมตาล ฟักทองแกงบวด ฯลฯ เพิ่มสีสันและความหอมชวนกินจากใบไม้และดอกไม้ตามธรรมชาติ เช่น ขนมชั้นใบเตย ช่อม่วง ฯลฯ

ใจความสำคัญ คือ

.....
.....
.....
๔. เพลงกล่อมเด็กนั้นไม่ว่าจะเป็นเพลงที่จดจำต่อ ๆ กันมา หรือนำเพลงพื้นบ้านของผู้ใหญ่มาร้องกล่อมเด็กหรือผูกเนื้อความขึ้นมาใหม่ เนื้อหาในเพลงมักจะแสดงอารมณ์และความรู้สึกส่วนตัวของผู้ร้อง เช่น เรื่องความรักของหนุ่มสาว อารมณ์กตตันของผู้ร้องที่เกิดจากความยากจน ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งความรู้สึกไม่พึงพอใจพฤติกรรมของบุคคลในสังคม ซึ่งผู้ร้องจะล้อและเสียดสีเป็นบทร้องในเพลงกล่อมเด็ก

ใจความสำคัญ คือ

.....
.....
.....
๕. แม้ชาจะเป็นที่นิยมของคนทั่วโลกแต่ทราบไหมว่า จริง ๆ แล้วจีนเป็นชาติแรกที่รู้จักการดื่มชา ชาเป็นพืชสมุนไพรชนิดหนึ่งที่ขึ้นตามป่าเขาสูงที่มีอากาศหนาวเย็น ชาถูกค้นพบโดย “ลกยู” นายพรานที่เข้าไปล่าสัตว์และเก็บสมุนไพร วันหนึ่งในขณะที่พักแรมกลางป่าอยู่นั้น ลกยูไม่สามารถหาน้ำสะอาดดื่มได้ จึงได้นำน้ำที่ขังอยู่ในรอยผ่าเท้าของสัตว์มาดื่ม แต่ด้วยความที่น้ำนั้นขุ่นมาก ลกยูจึงได้เด็ดใบไม้รอบ ๆ ต้มลงไปต้มด้วย และเมื่อได้ดื่มลกยูก็ต้องประหลาดใจ เพราะน้ำมีกลิ่นหอมชวนดื่มและมีรสชาติชุ่มคอเป็นอย่างมาก หลังจากที่ค้นพบว่า เป็นใบไม้ชนิดใด ลกยูจึงนำติดตัวกลับไปต้มดื่มที่หมู่บ้าน จนกระทั่งแพร่หลายออกไป และมีผู้นำไปถวายแด่องค์ฮ่องเต้ในสมัยนั้นเสีย ซึ่งเป็นที่โปรดปรานยิ่งนักทำให้ใบชาเป็นที่นิยมนับจากนั้นมา

ใจความสำคัญ คือ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

เฉลยแบบทดสอบเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ (บทความ)
หน่วยที่ ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

1. **ใจความสำคัญคือ** เมื่ออายุ 50 ปีขึ้นไปกระดูกอ่อนที่หุ้มอยู่ที่ปลายกระดูกจะถูกทำลายมากขึ้น
2. **ใจความสำคัญคือ** การออกกำลังกายไม่ได้มีผลเฉพาะต่อกล้ามเนื้อเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อการทำงานของระบบสมองและระบบประสาทอีกด้วย
3. **ใจความสำคัญคือ** ตั้งแต่ในสมัยโบราณชนมหาวนของไทยส่วนใหญ่ประกอบด้วยแป้ง ทำจากข้าวเจ้าหรือข้าวเหนียว น้ำตาลทำจากมะพร้าวหรือตาล และกะทิ
4. **ใจความสำคัญคือ** เพลงกล่อมเด็ก เนื้อหาในเพลงมักจะแสดงอารมณ์และความรู้สึก
5. **ใจความสำคัญคือ** เขาเป็นพืชสมุนไพรชนิดหนึ่งที่ขึ้นตามป่าเขาสูงที่มีอากาศหนาวเย็น ชาถูกค้นพบโดย ลกยู